

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este Duminec'a și Joi'a, la fiecare două săptămâni cu adănsul Poștoarei. — Prenumerarea se face în Săbiiu la expeditor'a foiei, pe adresa la s. r. poște cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumerării pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 46.

ANULU XXIV.

Săbiiu 1022 Iunie 1876.

(treceolalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Maramureș pe unu anu 8 fl. v. a. o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț, și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.)

Nr. 1574. Pres.

Cerculariu către toate oficiile protopresbiterali, și către întregul clerul parohial din arhidieceza Transilvaniei.

Se apropia érași acea di de dore-rósa aducere aminte pentru noi, în carea biseric'a și natiunea noastră a perdutu pre celu mai alesu barbatu alu seu, pre fericitul meu predecesoru **Andrieu** odinioara *Baronu de Siagun'a*, carele prin eminentele sale virtuti si merite a facutu epoca în istoria bisericei și a natiunii noastre.

Se cuvine noué tuturor, ca această di de durerósa aducere aminte se o petrecemu în rogatiuni evlavioase pentru acelu mare barbatu, carele ni-a lasatu o mostenire neperitória prin re'nvierea vechei noastre metropolii și a constitutionalismului bisericescu.

Dreptacea aflu a ronduí: cá si în anulu acest'a la aniversari'a repausarei neuitatului arhiepiscopu și metropolitu **Andrieu** în toate bisericile arhidiecesei noastre se se tiená parastasu solenu pentru sufletulu aceluasi fericitu archipastoriu, la care se se invite timpuriu poporul nostru credinciosu spre a înaltá rogatiuni catra atotpotintele Dumnedieu pentru odichn'a sufletului fostului seu parinte sufletescu.

Dealtminte cadiendu în anulu curente aniversari'a acest'a, adeca 16/28. Iunie, într'o di de lucru, adeca Miercuria, cându poporul nostru mare parte e ocupatu cu afacerile economiei sale: lasu în voi'a onoratei preotimi parohiale a tiené parastasulu acest'a seu în duminec'a ce premerge, seu în cea urmatóre, adeca la 13. seu 20. Iunie cal. vechiu, cându de asemenea va fi de a se dá de scire timpuriu poporul, pentru a concurge la solenitatea parastasului.

Oficiile protopresbiterali suntú poffite a distribuí cu tota grabirea câte unu esemplariu din acestu cerculariu la singuraticile comune biserice sci din tracturile loru.

Săbiiu, 5 Iunie, 1876.

Mironu Romanulu,
archiepiscopu,

Săbiiu 9 Iunie 1876.

Turcii si cu ei popórele crestine din orientu, si amu puté dice Europ'a întréga, se vede ca n'o sa aiba nici unu profitu din schimbarea padisiahiloru în Constantinopole. Se grabira multe foi turcofile din Europ'a „civilisata“ a spune lunei ca sultanulu celu nou, Murad V, este unu barbatu inteligentu, are energia si este aplecatu spre reforme în sensulu modernu din Europ'a apusana. Prin acest'a voiau sa dica, ca turburările orientali voru încetá si afacerile de statu voru intrá într'unu stadiu de liniscire si cu acest'a va veni o era noua pentru orientulu europeanu si pentru Europ'a întréga.

Temerile noastre: ca unde avú locu o revolutiune de palatu cu unu sfer-situ asiá de tragicu pentru fostulu suveranu, se potu repeti evenimente de natura asiá de grava, s'au implinitu dupa dóue dile si inca într'unu modu, care a uimitu lumea întréga.

S'au mai intemplatú omoruri politice în vertegiulu unei revolutiuni, s'au mai intemplatú si în timpuri de

pace, atacendu pre unulu seu pre altulu din barbatii de statu, surprin-diendu nóptea seu diu'a în singuratarea locuintelorú loru, pandindú pre strade, în teatre seu în alte locuri publice; dara unu omoru în massa si în consiliu de ministrii, cum s'a intemplatú celu dela 15 spre 16 Iunie, în palatulu lui Midhatu pasi'a, este fâra paréchia. Ori care va fi fostu motivulu: resbunare privata seu resbunare politica, elu arata cátu de derapanata este starea morala si ordinea publica în imperiulu otomanu, încátu ministrii nu suntú siguri nici în consiliile loru.

Se dice ca omoritoriulu este unu oficieru (majoru) destituitu, fostu adjutantu alu principelui Iussuf Izzeddin, fiului sultanului Abdul Aziz. Prin acest'a s'aru paré ca resbunarea este politica. Ba se dice ca aru fi fostu pusa la cale de sultan'a veduva. Alte pareri suntú ca oficierulu, superatu pre destituirea sea, cáci n'a voitu sa mérga la Bagdad, unde a fostu ordonatu, si-a resbunatu asupr'a destituitoriului seu Hussein Avni. Din acest'a s'aru paré ca resbunarea are caracteru privat. Inse atunci ce are cu resbunarea privata mórtéa ministrului de externe si de marina, care din urma de-si n'a succesu dara ucigasiulu a încercat'o?

Este lucru curiosu în afacerea acest'a sangerósa, ca de Midhat nu se spune sa fia fostu atacatu, si cumca a scapatu întregu si nevatematu se scie. Din impregiurarea acest'a deduce lumea, ca însusi Midhat pasi'a aru fi urditoriulu sceneriei înfiorátore, Midhat cá omulu reformelorú spre a se curatu de ruginitiu turci, cari faceau opusetiune tuturorú reformelorú. Si versiunea acest'a aru vadi o resbunare politica.

Ori-care versiune din cele trei va fi cea adeverata, fisioniom'a referintieloru din imperiulu otomanu, remane posomorita si inspira temeri de catastrofé noué. Intrigile de palatu, ur'a de partide si alte producte ale ener-vatiunei si degeneratiunei musulmane, se vede, ca au mai multa putere decâtu trambitiat'a inteligentia si energia a lui Murad V, despre care toate scirile din urma suntú de acordú, ca este unu barbatu fâra de sciintia si fâra de o cultura mai înalta. Nu este elu de vina, ci crescerea cea vitrega cu carea l'a daruitu unchiulu seu, predecesorele pre tronú. Inse în impregiurári cum suntú cele ale imperiului otomanu, cându se cere a se face o transitiune dela trecutulú din evulu mediu la o cultura corespundietóre tempului presentu, se cere o mâna tare, unu bratiu puternicu, si fâra de lumin'a sciintiei, cum va puté lucrá inteligenti'a? cându ea este redusa si lantuita de întunerecu spiritualu si pusa la dispusetiunea celorú mai desteri intriganti din giurulu lui. Unu padisiahu, fâra puteri spirituale, va fi déca nu complicele, privitoriulu astoru feliu de esplosiuni în giurulu seu si alu destramârei legaturilorú statului, si pacea dorita va remané unu pium desiderium pentru doritori ei din apropiare si din departare. Mai multu si mai reu, elu pôte deveni victim'a tuturorú fâradelgiloru, cari se voru comite în apropiarea lui, în numele lui, si în fine victim'a va trage în abisú si tronulu si statulu pre care si în fruntea cârui se afla.

Pre cátu ne suntú cunoscuté eve-

nimintele pâna cându scriemu acestea, în momentu domnesce linisce în Constantinopole; inse o linisce înabusita. Linisce cum este cea dinaintea unei esplosiuni noué, pentru ca nemultiamirea este omnilaterală în imperiu, este subminata de interese interne turcesci, insetate dupa putere, clatinata de nemultiamirea populatiunilor crestine, amenintata de acei, pre cari ii-a silitu a luá refugiu la arme si subminata de interesele externe ale diplomatiei europene, cari voiescu sa-si jóce caii de bataia si pre teritoriulu turcescu si pre socotél'a turcesca.

„Pester Ll.“ de Vineri sér'a se si grabesce a deminti o scire despre mórtéa sultanului Murad V, dice adeca ca scirea inca nu s'a adeveritu. Se vede dara ca fain'a a si cerculatu si n'a eschisu o atare posibilitate. Dealtminte în diu'a de astadi, dupa cele intemplate, si intardiarea investiturei sultanului celui nou din cauza ca sultanulu este „bolnavu“, trebuie tienuta în evidintia, cá sa nu ne surprinda o noua situatiune, carea sa ne puna inaintea inceputului sfer-sitului cestiunei orientale.

Revist'a politica.

Dupa cum ne spune „P. Ll.“ discussiunile între reprezentantii guvernelorú din ambele jumetâti ale monarchiei asupr'a tarifei vamale s'au terminatu. Resultatulu loru e ca s'a obtienutu în toate punctele o armonia perfecta. Consiliarii unguresci de sectiune Matlecoyich si Köffinger au plecatu către Pest'a pentru a raportá guvernului. De-si nu a încaputu vre-o odata o indoiala relativu la o întielegere a ambelorú guverne asupr'a posturilorú singuratece din tarifa, totusi succesulu rapede se constata cu multiamire. O publicare a tarifei, de sine se întielege ca nu vomu puté asteptá pâna cându nouele conventiuni comerciale, la cari ea va avé se serve de basa, nu voru fi terminate. Pâna atunci nu e cu putintia a face critica, fiindu-ca lipsescu punctele de purcedere; se pôte exprime numai în genere asteptarea, ca dorintiele ce le a exprimatú de repetite ori reprezentantiele legali ale industriei austriace, se voru luá în consideratiune. Cûrsulu netedu si rapede alu negociárilorú se pare ca nu e unu simptomu inamicabilu în directiunea acest'a. Prin acest'a s'a resolutu unulu dintre cele mai grave si însemnate puncte ce s'au rezervatu în punctatiunile de complanare cunoscuté din Vien'a unei aplânári ulterioari. Relativu la afacerile de banca negociárilorú duréza inca între reprezentantii ambelorú guverne.

Diet'a croata se va conchiamá la 3 Iuliu. Scisórea presidiale respectiva se va publicá curendu. Diet'a Ungariei se va inchide intrându în feriele de véra.

„Correspondinti'a politica“ se opune cu mare resolutiune la afirmatiunea, ca între ministrulu de externe si ministrulu de comerciú s'a escatu o divergintia de opiniuni relativu la conventiunea româna. Relativu la ide'a, ca Austro-Ungari'a participa pe basea articulu 6 din conventiunea comerciala cu Romani'a la toate avantajiele, cari, din ori si care temei — fia pe basea conventiunilorú noué, fia pe basea

tractatelorú vechi — se concedu unui altu statu cu privire la vâmi, ministeriulu de externe nu numai convine pe deplinu cu ambele ministere de comerciú, ci acest'a idea se sustiene din partea oficiului nostru esternu cu tota resolutiunea fatia cu Romani'a. Din partea guvernului românú nu numai ca s'a acceptatu acest'a idea pe fatia, ci avem inaintea noastră si cea mai precisa declaratiune, ca nou'a conventiune se va pune în esecutare în toate punctele sale în modu fidelu si onorificu. Unu protestu presupusu din mai multe părți relativu la conventiunea comerciala în cestiune nu esista si dupa cum suntemu bine asigurati nici ca s'a încercatu a se face.

Toate scirile din Romani'a convinu, ca guvernulu de acolo nu crutia nimicu pentru a combate în modu eclatantu ori-ce prepusu de a se lasá rapitu de o politica aventurósa. Ministeriulu Cogalniceanu se deosebesce în punctulu acest'a într'unu modu favorabilu de cabinetele precedenti Catargiu Florescu, a câroru politica esterna avea unu caracteru c'am ambiguu, pentru ca ele cochetau cu Serbi'a si Muntenegru si priveghiau fôrte slabu seu în unele casuri treceau chiaru cu totulu cu vederea agitatiunea comitetului bulgaru. Din contra Cogalniceanu a realisatu o observare stricta a neutralitatii. Cându afacerea „Radetzki“ a aretatu intentiunile bulgarilorú, Cogalniceanu s'a ingrigitu cá aceea sa nu apara în a dóua editiune. Mai departe s'au arestatu la 11 Iunie diminétia într'o biserică 50 bulgari cari inca în diu'a aceea voiau se plece către Serbi'a. De asta-data ei si alesera cá locu de concentrare nu unu vaporu ci unu trenu către turnulu Severinului. Cét'a avea sa se sporésca din statiune în statiune, dara planulu n'a succesu, ci s'au arestatu si internatu 200 bulgari.

În „Pest. Ll.“ dela 18 Iunie cetimu o corespondintia din Bucuresci datata din 13 Iunie a. c. de urmatoriulu cuprinsu: „Alegerile pentru camer'a deputatilorú s'au inceputu. E de prevediutu cu tota siguritatea ca partid'a conservativa, carea se pôte numi mai cu dreptu cuventu partid'a celorú dóue ministere din urma Catargiu si Florescu, va fi putienu reprezentata în camer'a fiitóre. De alta parte nu se pôte dice ca partid'a guvernului de astadi va avé majoritate în fiitóre camera a deputatilorú. Acest'a vine de acolo, ca nu esista partida a regimului, deórece regimulu se compune din elementele cele mai varie. Elementulu care va precumpani în urm'a alegerilorú va delaturá pre celelalte elemente dela guvernú, si asiá la tota intemplearea, dupa deschiderea camerei se va face o modificatiune în cabinetu. Este probabilu ca ministrulu de interne Vernescu nu se va puté sustiené (?). Este probabilu mai departe ca Ioanu Bratianu (ministrulu de finantie actualu) va pasi în loculu lui Vernescu, seu ca vrea sa pasiésca. Ioanu Bratianu a venitu de multu la cunoscintia ca elu nu este la loculu seu cá ministru de finantie alu Romani'e, celu putienu în tempulu presentu, care nu recere numai unu ministru, ci unu financiariu (Finanzkünstler), care sa fia în stare a îndreptá credi-

tulu celu scrintitu alu statului. Despre Ioanu Bratianu se dice, ca se ocupa cu proiectulu unei bance nationale, care sa emita bani de harthia cu cursu fortiatu; medicamentulu acest'a pare pentru creditulu statului mai periculosu decâtu insasi bôl'a. Se voru aflá fôrte anevoia camere, cari sa impu-terésca pre regimu — fia compusu ori si cum — a emite bani de harthia cu cursu fortiatu.

„Încátu privesce politic'a esterna, trebuie sa recunoscemu, ca neutralitatea resp. obligamentele internatiunale ale tieriei, ministrulu Cogalniceanu le sustiene in valórea loru cu multu mai multa seriozitate decâtu Boerescu, Catargiu si Florescu. Este adeveratu ca Boerescu n'a incheiatu nici cându aliancia cu Serbi'a, 'si dá inse totu-déun'a o aparintia de a fi aplecatu spre o atare aliancia. Catargiu n'a organisatu bande bulgare; n'a pusu inse nici o o pedeca organisarei de atari bande prin comitete bulgare si agenti rusesci. Generalulu Florescu n'a cugetatu nici cându a bate cu armat'a româna, organisata de densulu, pre turci, dar' elu posá inaintarea tieriei, inaintea domnitoriului Carolu si inaintea cabinetului din St. Petersburgu cá unu beliduce, a cáruí cugete si nusiintie suntu indreptate spre a creá o armata, cu carea sa póta cuceri Constantinopolea si la tóta intemplantia si Vien'a. (Jidanulu totu jidanu! Red.)

„Cogalniceanu dupa unu lungu intervalu este primul ministru in Romani'a care si-a datu colórea pe fatia in politic'a esterna. Elu a dechiaratu, ca Romani'a n'are de cugetu sa intre-prinda cuceriri. Totu odata s'a sistatu inarmările si s'a suspendatu recrutarea. Elu a protestatu contr'a sustineriei ca aru esistá aliancia intre Romani'a Serbi'a si Muntenegru. N'a potutu impedeá trecerea bandei bulgare pre vasulu „Radetzky,“ pentruca n'avea cunoscintia de peripetiele bulgaresci. Dupa ce a aflatu inse cum stau lucrurile a dispusu cea mai strinsa priveghiare a fruntariei si a aratatu ca este seriosu prin aceea ca a inchisu preste 200 bulgari cari se pregateau a face o invasiune in Turci'a.

„Intr'unu consiliu ministerialu ce s'a tîenutu de curendu s'a decisu a se improspetá articuli 57, 75 si 82 din codulu penalu prin publicare in Monitoriu. Conformu acestoru articuli suntu amenintati cu inchisóre impreunata cu munca de 10 ani, acei ce voru conspirá pre pamentulu Romaniei, formându bande armate séu liferandu arme contr'a regimului internu séu contr'a staturilor straine, si voru provocá unu resbelu, prin care Romani'a sa fia espusa represalieloru.“

Sciri mai dincóce spunu ca rezultatul alegerilor din colegiulu I n'au esitu in favorulu conservatoriloru. „Timpulu“ din care tocm'a astadi primimu celu dintâiu numeru se plânge fôrte asupr'a influintiarei cu care se facu alegerile si produce si probe inse cari figuréza si o epistola a unui Stefanu Lakeman, cunoscutu in Romani'a sub numele de Mazar-pasi'a. Cuvintele ultime din epistola suntu fôrte apasátore. „Fara indoiala sub ministeriulu lui Catargi autoritatea avea mai multu respectu pentru demnitate si legi,“ dice de incheiare acél'a despre care sustiené „Press'a“ inainte cu vre-o jumetate de anu, ca „coalitiunea“ de astadi dela putere erá binevediota in cas'a lui.

Neliniscirile in cetátile cele mari ale Belgiului, provocate prin caderea liberaliloru in lupt'a loru inversiunata cu ultramontani la alegerile din urma suntu intemplári regretabile ce probéza chiaru cátu de precarie suntu intr'adeveru relatiunile in multu laudat'a tierisióra a apusului. Liberalii cari din liberalismu falsu au neteditu

calea celui mai negru ultramontanismu, 'si iau numai resplat'a ce o au meritatu. Ei ce e dreptu n'au perdutu la alegeri nimicu, ba au castigatu dóue scaune, dara in genere ei totusi suntu condamnatu din nou la o minoritate fára sperantia pe doi ani.

Foile liberale din Belgiu esprimu o adenca indispositiune asupr'a calamitátiei nenegavere dupa asteptári atátu de incordate. Caus'a caderei se atribue cu deosebire apesárei ce a suferitu elementulu liberalu in cetátile cele mari prin impreunarea cu acestea a districteloru rurali, o impregiurare acést'a, care a supusu de astadata cetatea Antwerpen togm'a cum a trantitu acum doi ani Gentulu. Alegatorii liberali din cetatea Antwerpen avéu sa produca o majoritate de 800 voturi, dara acést'a majoritate s'au strafornatu prin preotii catolici adaugendu-se alegatorii rurali la cei urbani intr'o minoritate de aprópe 150 voturi. Intre astfelu de impregiurári, scrie „Independinti'a belgica“ sistemulu de guvernare reprezentativu si parlamentariu apare numai cá o fictiune derisorica si nesuferita si se afla intr'ensulu intr'adeveru unu periculu, de care va poté suferi pacea publica. In fapta turburárele de linisce, la totu casulu fôrte regretabile, cari dealtmintrea, multamita mesuréloru ce le au lúatu administraturele urbane, nu s'au repetatu, puté sa afle óre-care pedeca in mani'a esplicabila a elementeloru celoru mai culte. Scandalele pe drumuri nu voru promová caus'a liberalismului, de aceea liberalii Belgiului voru face bine imbarbatandu-se cu paciintia si initiandu o actiune formatória prin populatiunea rurale spre a castigá pentru ideile loru.

Metropolitulu serbescu Michailu, o persóna bine acreditata in cercurile curtiei si guvernului rusescu, se dice ca va sosi cu missiune dela principele Milanu in dilele aceste in Petersburg. Metropolitulu Michaelu va cercetá pe marele principe clironomu si va asteptá pâna se va reintórce imperatulu Alecsandru din Germani'a.

A comunicá particularitati despre acést'a missiune a prelatului serbescu, aru fi unu lucru zedarnicu. Cu atátu mai precisu se póte indegetá, ca missiunea se referesce la situatiunea Serbiei in momentul acést'a, atátu de criticu fatia cu Turci'a, care probabilu va cere cátu de curendu redressarea mesuriloru militare.

Încátu pentru negociările diplomatice ce s'au deschisu putienu inainte prin schimbarea de note intre marele veziru turcescu si guvernulu serbescu se comunica din Belgradu, ca se va tramite cá plenipotentiatu specialu la Pórtá cumnatulu ministrelui Risticiu, dlu Cristici. Cristici a fostu mai multi ani agentulu Serbiei la Pórt'a otomana si se bucura in cercurile turcesci de óre-cari simpathii. Relativu la acést'a missiune delicata insasi nu incape nici o indoiéla ca nu se va realisé asiá usioru. Pentru o renunciare neconditiunata la programulu politicu de pâna acum nu s'a aflatu in consiliulu de ministri alu Serbiei nici o majoritate. Ei voiescu sa initieze in Constantinopole o despagubire teritoriale pentru sacrificiele cele mari ce le-au impusu natiunei serbesci insurectiunea din provinciele invecinate si urmările ce au provenitu de aci pentru Serbi'a. Cabinetulu Stevci'a Ristici convine asupr'a punctului, ca fára de o astfelu de despagubire nu se va poté justificá renunciarea la politic'a de pâna acum inaintea natiunei. Firesce guvernulu din Belgradu voiesce sa faca numai unele pretensiuni modeste si sa abstraga program'a omladinista, ca intréga Bosni'a trebue sa se faca serbésca. E insa fôrte problematiceu, ca concede va Pórt'a acést'a „compensatiune“ dorita, chiaru prelânga promissiunea, ca Serbi'a 'si va pune tóta

influinti'a pentru a face pe insurgenti sa depuna armele.

Ce se va intemplá cându pretensiunile serbesci se voru desconsiderá in Constantinopole, despre acést'a nu nu se póte face nici o conjecturia de o camdata. Cabinetulu serbescu séu 'si va tiené promissiunea séu va marturisi in publicu fiasculu seu politicu. In casulu din urma natiunea serbésca va scí sa apretuiésca frasele cele pompóse ale clicei omladinistice dupa adeverat'a loru valóre.

Garnisónele turcesci din Presesa, Arta si Volo la fruntariile grecesci se sporescu totu mai tare din septaman'a din urma. Si din partea Greciei s'au tramisu o bataliune cátra districtele dela fruntarie.

O epistola din Berlinu in „Cor. pol.“ esprima cátu de pe fatia suspitiunea, ca Engliter'a are de cugetu sa puna mân'a pe flot'a turcesca.

„Journal des Débats“ resuma in modulu urmatoriu starea diplomatica a cestiunei orientului:

„Esindu din formulele unui optimismu stimabilu negresitu, inse putienu banalu, trebuie sa recunoscemu ca situatiunea esterióra nu merge de locu ameliorandu-se de o luna incóce. Nu ca nu s'a facutu putiena lumina in Europ'a de óre-ce tóte puterile, afara de Germani'a, au fostu aduse succesivu a lasá sa se véda aprópe in fondu intentiunile loru. Nu se mai póte nimene indoi astadi ca Angli'a si Austri'a nu se simtu legate dinainte un'a de alt'a prin interesele loru comune. Si fiinduca Angli'a are deprinderea de a cantári cu atátu mai maturu hotaririle sele cu cátu Austri'a este putienu stapanu pre ale sele, ne intre-bámú acum déca aceste puteri au potutu trage un'a audaci'a sea, cealalta increderea sea, de aiure decâtu din siguranti'a ca se afla in deplina comunitate de idei cu Germani'a. Cáci eata in adeveru terminii in cari se pune cestiunea palpitanta a momentului. Dupa Angli'a si Austri'a séu dupa Russi'a se tiene ascunsa Germani'a care amerintia, cá sfinxulu, pre acei ce nu i-arú gací enigm'a politiceí sele?

„Correspondentulu nostru din Berlinu, pe a cáruí prevedere o apreciamu cu dreptu cuventu, s'a pronuniatu dejá in mai multe renduri si in modu destulu de claru pentru prim'a din aceste supositiuni... elu ne a semnalatu invariabilu motivele comerciale séu politice cari voru face precara amiciti'a celoru dóue imperie nordice. Insistenti'a ce a pusu de a lamuri, in mijloculu atátoru evenimente diverse, acést'a trasatura fundamentalá a situatiunei, acést'a insistencia ne face sa ne oprimu si ne aduce a presentá câte-va observatiuni.

„E fôrte adeveratu ca insurectiunea raialeloru nu erá in sine insasi de natura a turburá Europ'a, si civilisatiunea se poté desinteresá inca 20 ani de cestiunea de a se scí déca crestinií trebuie in fine sa inlocuésca pe musulmani in rolulu de taiatori de capete, cáci pentru primii ani celu putienu, cestiunea va fi acést'a. Insurectiunea nu e in realitate decâtu o manifestatiune locala a unui reu profundu de care suferu Europ'a. Se póte chiaru cá acestu reu se fia tocmái acelu pre care diarele englese si diverse organe importante din pres'a germana l'au caracterisatu cá pre o crescere de influentia politica disproportionatu cu capacitatea morala a natiunei rusesci in secululu 19. Prusi'a a culesu in adeveru fructulu celoru dóue victorii dela Sadov'a si dela Sedanu ce n'o costasera nimicu. Inse e de regula ca unu bunu venitu cu facilitate inbéta; germanii au facutu singuri acést'a experientia cu miliardele ce nu erau fructele muncii loru.

„Astadi gratia scisiunei ce res-

belulu din 1870 a creatu intre cele dóue mari natiuni civilisate a continentului, rusii au devenitu arbitrii Europei, si voru fi pre cátu tempu va permite acést'a Germani'a. Gratia tolerantieí Germaniei, au potutu sfásiá, aprópe pâna la cea din urma pagina, si fára sa fi trecut prin nici un'a din probele ce radica sufletulu unui poporu, tratatele dela 1856 pentru cari Europ'a occidentala 'si impusese scimu ce grele sacrificie. Póte va veni o di, chiaru destulu de apropiata, in care acést'a marire, mai multu aparenta decâtu reale va inspirá frica Germaniei care nu face de cátu a urmá unu planu metodicu, cautandu a-si insemná frontier'a sea la ostu in modulu cum si-a insemnat'o la sudu in 1866, apoi la vestu in 1870.“

Lânga Aradu la serbatorile Rosaliiloru.

V.

Pentrucá d. Babesiu sa-si castiga unu spriginitoriu potinte intentiuniloru sale anticonstitutionali, si pentrucá se nu poticnéscá cine-va a presupune, cumca majoritatea poreclita de dsea coalitiune a procesu si demonstratu cum-va in contra d-sale — pricepandu-se de minune la mistificári, dar' si patimindu preste mesura de morbulu, de: a nu crede in posibilitatea cá cine-va, omu cu minte, se nu fia de unu acord cu densulu intru tóte, — apoi iérasí de a se bucurá de lingusiri si laude provina ele chiaru si dela copii, — enaréza nescari povesi, ce cá in persóna se nu-lu supere ile va fi spusu vr'unu lingusitoriu, si din acestea vine a constată cumca „coalitiunea a fostu in contra episcopului.“

Ast'a inse, scurtu disu: nu este adeveratu.

Fia de ajunsu spre resturnarea acestei asertiuni, cumca domnulu episcopu — care sub decursulu desbateriloru de altmintrea si din presidiu are datina a se intrepune pentru reiesirea propuneriloru de cari specialu se intereséza — nu numai ca de feliu nu s'a intrepusu pentru reiesirea propunerii comisiunei organisatórie, ci din contra expressiunile Présantieí sale „cumca buroul seu este unu cuibu de intrige etc. etc.“ au servitu de motive pentru propunerea lui Paguba, si lu potu affidá pe d. Babesiu cumca conclusulu primitu i-a venitu binela socotéla Episcopului.

Sinodulu de cum-va va aflá cu cale a-si esprime nemultiamirea cu vr'o despusetiune a episcopului, séu se impedece efeptuirea vr'unei fapte a Présantieí sale, care n'aru fi in consonantia cu „statutulu organicu“ si aru fi daunósa pentru biserica, totu-déun'a o va face acea pe fatia, cu barbatia si loialitate cum a facutu o si in trecut, si nu se va folosi de cáli ascunse, séu de suspiciunári cum face d. Babesiu totu in acelu articulu.

Sinodulu inse scie apretiuí impregiurarea cumca episcopulu este omunou in diecesa, care are lipsa de tempu cá se o cunósca. Si de cum-va in tempulu acést'a din pré multu zelu de a folosi bisericei a si cam trecutú ici colea preste marginile competintiei sale — cu care inse nici o dauna n'a facutu eparchieí sale — n'a aflatu de lipsa a redicá gravamine in contr'a lui, cu atátu mai vertosu ca Présanti'a sea pré bucirosu ia scire si pe cale privata despre cele ce i se descoperu.

Scopulu coalitiunei dice d. Babesiu erá „a infrená furi'a episcopului de a investigá tóte si a blamá pe toti! A infrená prin indepartarea cu ori-ce pretiu din consistoriu a ómeniloru unelte agere ale lui.“

Si cine sunt aceste **unelte**?

Domnul Babesiu dice ca: referintele bisericescu Schelegianu si referintele episcopescu Petru Petroviciu.

Déca acesti doi domni au fostu „unelte“, cum 'i numesce d. Babesiu, apoi intr'adeveru au meritatu sa fia dati afara din consistoriu, căci acolo trebuie barbati conscii de chiamarea lor. Episcopulu n'are trebuintia de „unelte“ de „instrumente“ in giurulu seu, ci de consiliari onesti si consciintiosi.

Incătu privesce „agerimea“ acestor domni apoi acea nime nu o cunoşce in diecesă, domni'a lor au fostu persone cu multu mai neinsemnate de cătu că o astfelu de slabiciune se fia considerata.

Ear' că agerimea sa fia virtute, acolo se recere: 1. Sciinti'a, că celu „ageru“ sa nu poticnesca. 2. Autoritate, că sa pōta impune. 3. Curagiū că sa pōta fi ageru si 4. Sfer'a de activitate că sa-si pōta efeptu' agerimea, — si acestea tōte lipsau.

Autoritatea dlui referinte interimalu Schelegianu a nimicit' acela, care acum asiā tare-lu inaltia, d. Babesiu, care la dōe sinode in audiulu tuturor totu a „cualificatu“ pe domnul referinte interimalu, si totu „neaptu“ l'a dechiaratu de alu alege de asessoru referinte pe vietia, si cu acest'a i-a subminat autoritatea.

Ear' dlu Petroviciu nici nu s'a nesuitu că sa aiba autoritate, — căci care la tōta lumea este capu plecatu, care totu insului este gura dulce, amicu, i vorbesce spre placu **intre patru ochi**, apoi unulu că acela nici cādu n'are pretiu si autoritate naintea omenilor seriosi, lucre elu ori-cātu de multu.

Nu dle Babesiu! Scii d-ta bine cumca sinodulu prin fapt'a ca n'a alesu pre acesti doi domni, macaru ca, chiaru pentru ca sunt banatieni, de unde fōrte cu greu se resolu omenii apti spre posturi consistoriali impreunate cu locuinti'a in Aradu — pré bucurosu i-ar fi alesu — n'a intentionatu sa lovésca in episcopulu ci din contra in favōrea lui a lucratu si a voit sa lucre. Si de cum-va este cine-va, care se pōte senti rānitu prin caderea lui Petroviciu, acela e d. Babesiu, ear' de cum-va prin acest'a i s'a facutu vreunu bine vreunei persōne, aceea este acea persōna, care are mai multu contactu cu densulu — este episcopulu.

Intr'adeveru mari servitie trebue sa-i fia facutu d. Petroviciu dlui Babesiu de se espune intr'atāt'a, si e in stare, de cum-va aru aternā dela densulu se sparga dieces'a chiaru pentru densulu.

Pentru ca in daru se opintesce d. Babesiu sa arete cumca lupta pentru principiu, si pentru sustinerea remonstratiunilor congresuali, — căci cine va comparā propunerea comisiunei organizatorice comunicata in art. III. cu conclusulu de sub Nr. 249. publicatu totu acolo, — trebue sa marturisésca, cumca cestu din urma, dupa conceptele adoptate si urmate pretotindenea de cătra cei cu dreptulu fatia de cei cu puterea in mână — este mai corect si mai eficace spre sustinerea dreptului pâna la tempuri mai favoritorice, decâtu cea dintâiu.

Este mai multu a dice: „Fiindca nu-mi este cu putintia a alterā pedec'a ce mi-o impune puterea intru esecutarea dreptului meu, că sa nu vinu in mai mare conflictu cu ea si sa-mi periclitez si alte drepturi mai ponderose, deocamdata me supunu, inse sustienu protestulu redicatu prin organulu competente in contra acestei ingerintie nelegali, — decâtu fără a protestā nu numai a me supune Poterei, dar' inca a o face acest'a chiaru cu vatemarea dreptului si

legei facute de mine si neatacate de mine.“

Acést'a este diferinti'a intru conclusulu de sub nr. 249. despre care nici unu cuventu nu amintesce d. Babesiu in fōi'a sea, si intre propunerea comisiunei organizatorice, carea s'a stilisatu cu concursulu dlui Babesiu si in sinodu a fostu aপরতা prin densulu.

Căci acolo dice comisiunea cu d. Babesiu cumca: „Asessorii alesi la 1870 si realesi la 1873 se dechiara de **realesi** si pre viitoriu.“

Cine se pōte amagi cu presupunerea cumca cuventulu „**realesi**“ nu invōlva alegere? Nime!

Invōlva inse dechiaratiunea acest'a si altceva, invōlva vatemarea unei despusetiuni cardinali si categorice a statut. organicu, dela care nū este permisa nicio abatere. Statutul prescrie, — si inca fōrte intieptiesce, cumca alegerile asessoriloru consistoriali se efeptuescu prin votare secreta prinsiedule.

Acést'a prin simpl'a dechiarare de „realesi“ se alteréza, si se da o lovitura fōrte periculōsa statutulu organicu, si inca prin noi insine, la care precedentu apoi se pōte provocā ori cādu persōn'a cea mai cu influintia din sinodu de cum-va votulu secretu nu i-ar veni bine la socotela.

Nu e dara lupta de principiu a dlui Babesiu, ci e pentru persōn'a dlui Petroviciu, si erā secretu publicu pe la sinodu, cumca cu acestu pretiu se impacā d-sea fōrte bucurosu cu majoritatea; macaru ca déca pâna acum'a nu si-a potutu castigā dovedi de ajunsu despre cele interne ale dlui Petroviciu, apoi portarea lui si amenintiările cu **denunciări** colo susu pe la guvern — facute publice printre membrii sinodului — dupa caderea sea, l'aru puté convinge odata si pe d-sea, cumca acea persōna nu merita atāt'a intrepunere.

Afara de acesti doi se mai plānge pentru nealegerea lui Laurentiu Barzu.

Dar' apoi aci cine este de vina? Dlu Barzu nu numai se dechiarase ca nu mai primesce alegerea dara 'si depusesse si mandatulu de deputatu cādu s'a efeptuitu alegerea, deci nu sinodulu lui, ci elu a datu sinodulu cu piciorulu. Apoi dōra atāt'a demnitate insusiesce si elu sinodulu că sa nu se umilésca si chiaru inaintea dlui Barzu.

Asemene n'au voitu se primésca asessoratu Const. Lazaru, si Ardelēnu. Apoi in daru se plange d. Babesiu pentru banatieni, căci d-loru sunt acei'a carii fără nici o cauza se retragu dela actiune, si nu sinodulu care-i cērcă cu lumin'a-i respinge, numai acei'a se nu pretinda cumca „numai“ pentruca este „banatianu“ ori care este aptu de a fi asessoru consistorialu.

A mai remasu nerealesu si coaleatulu dlui Babesiu — dlu Stănescu, pentru acest'a inse iēra-si numai insusi dlu Stănescu pōrta vin'a.

Domni'a lui inca, că mare liberalu-opolitiunalu ce este, a aflatu de bine a se aretā in sinodu că celu mai aprigu reactionariu.

Numai doue mominte se amintescu din cuventările d-sale dela sinodu si credu ca va fi prea justificata maioritatea.

Intr'o cuventare s'a dechiaratu ca: „Episcopulu sa fie indreptatitu dupa placulu seu a stramutā pre preoti dela o statiune parochiala la alt'a.“

In alta cuventare cumca: „Elu este contr'a dreptului de alegere a poporului, si ca la congresulu pro-simu va face propunere că

acestu dreptu alu poporului sa se stērga.“

Aceste enunčiări i-au castigatu 12 voturi din 46 in sinodu, si asiā a remasu d-lui pe josu, si intr'adeveru mai mare blamagiū nici nu trebiuā pentru sinodu, de cătu că si dupa astfelu de dechiaratiuni sa-lu alēga de asessoru consistorialu.

Fatia de cei iesiti, pe asessorii cei noi ii timbréza d. Babesiu de „nulitāti.“

Cuviinti'a pretindea că sa comunice si numele acestor „nulitāti“, déca a comunicatu pe a „celebritătilor“ cadute, că si publiculu sa-si faca a sea judecata.

Ast'a inse se vede a fi tactic'a d-lui, că publiculu se nu judece, ci sa-i crēdia lui, deci spre informarea esacta a publiculu cauta se suplinescu eu lacun'a.

S'a alesu in loculu d-lui Schelegianu, Vasiliu Belesiu parochu in Giuliti'a si fostu asessoru in senatulu scol. afara de gimnasiu si teologia juristu absolutu.

In loculu dlui Petroviciu: Ioanu Moldovanu fostulu secretariu alu consistoriului.

S'au mai alesu apoi afara de cei vechi: Iosifu Botto advocatu in Aradu, Iosifu Gradinariu parochu in Seceani (Banatu) Sigismundu Bozganu parochu in Mandrolocu, ambii preoti inteligenti absoluti gimnasisti, Constantinu Comlosianu notariu in Micalac'a si Georgiu Purcariu contabilu la epitropi'a fondariloru comune, ambii omeni de specialitate, la epitropia, — si toti din apropierea Aradului, omeni solidi, si romāni buni.

Eata nulitătile d-lui Babesiu! Et nunc venio ad fortissimum!!

Unu fostu membru alu congresului dela 1868.

Branu 26 Maiu v. 1876.

Onorata redactiune! Permeteti-mi cu asta ocaziune sa descoperu prea stimatului publicu cetitoriu urmatōrea veste de bucuria: Inca de Vineri sér'a 21 Maiu, intieleseramu ca Escelenti'a Sea Inaltu Présantitulu domnu Archiepiscu si Metropolitu Mironu Romanulu va cercetā Brasiovulu. Deci in diu'a urmatōre se si puse fruntea populatiunei branene in contielegere pentru tramitarea unei deputatiuni, spre beneventarea Escelentiei Sele, si spre a rogā totu-deodata pre Escel. Sea a cercetā si Branulu, déca va fi cu potintia. Intr'acea eata Sambata sér'a in 22 Maiu si o harthia oficiōsa din partea pré onorat. domnu prot. Iosifu Baracu, că administratoru alu acestui tractu, cu dto 19 Maiu a. c. unde invita preotimea a se presentā negresitu inaintea Escelentiei Sele in corpore. In urm'a cărei'a numai decâtu se alese o deputatiune de 7 membri in persōnele dd. Ioanu Mosioiu parochu, Leontinu Puscariu parochu, Nicolau Manoiu parochu, Ioanu Ratiu notariu, Teodoru Popu invetiatoriu primariu, Iosifu Enesiu economu si Bucuru Gontia economu. Acést'a deputatiune se si presentā luni in 24 Maiu si fu primita in audientia pe la 1 ora d. am. Escel. Sea ne dedū parintesc'a promisiune ca marti in 25 Maiu va cercetā si Branulu. Deputatiunea cu cea mai deplina satisfactiune grabi a se reintōrce spre a dispune despre cele necesarii la o di de asiā mare insemnatate. Pregatire de primire se facū in Sohodolu, la multu zelosulu preotu Leontinu Puscariu si in Moeciulu inferiore la evlaviosulu preotu Ioanu Persioiu. Marti in 25 Maiu pe la 9—10 ore adunand-se corpulu invetiatorrescu cu scolarii la scōl'a centrale impreuna cu onorat'a preotime si o multime mare de poporu, plecara invetiatorii cu scolarii in rendu frumosu apoi onorat'a preotime, onor. oficiu

comunale si pretoriale, sosindu spre intempinarea si beneventarea Escelentiei Sele din josu de Branu pâna la loculu numitu „Fantanele.“ Aici remasera invetiatorii cu scolarii si multimea poporului cu unii preoti si deregatori, iēra altii parte cu carutie parte calari trecura inainte pâna la Satulu nou. Pre fetiele publiculu numerosu se putea ceti fōrte bine dorinti'a: „ada Dōmne mai curendu pe capulu nostru bisericescu-scolariu in mijloculu nostru!“

Si eata numai ca pre la 1 ora d. a. spre cea mai mare bucuria generala ajunse Escel. Sea cu numeroase autoritāti si notabilitāti scolastice-bisericesci intre noi; acum mai intāiu parintele I Lungu, apoi invetiatoriulu Teodoru Popu tienū cuventu de beneventare, la cari Escelenti'a Sea respunse intr'unu modu plinu de mangaere, dandune inalt'a si pré imbucuratiōrea promisiune ca cu alta ocaziune va remanē mai multu in Branu. De aici plecara intre multele eschiamări ale scolariloru de: „sa traiésca!!! dreptu la casele comunale in centrulu Branului, unde intāi-a data cercetā scōlele capitale apoi locuinti'a invetiatoriului Teodoru Popu; dupa aceea cancelari'a comunale, locuinti'a dlui not. Ioanu Ratiu, cancelari'a si locuinti'a dlui pretoru Georgiu Boeriu.

Acum findu tempulu inaintatu, intre sunetele scolariloru si a publiculu intregu de: „sa traiésca!!!“ plecā cătra Brasiovu, lasandu animile tuturoru pline de dulce suvenire. Dumnedieu sa tiena pe Archieppulu nostru capulu scolariu-bisericescu cu tōte autoritătile nōstre scol. bisericesci natiunali intru multi ani fericiti!!! spre bucuri'a archidiecesei si marirea patriei si a natiunei nōstre. Aminu.

P.

Romani'a.

Ratificarea conventiunei comerciale cu Austro-Ungaria.

CAROLUL.

Prin grati'a lui Ddieu si vointi'a natiunala, Domnu alu romānilor.

La toti de fatia si viitori, sanatate!

In urm'a raportului ministrului Nostru secretariu de stat la departamentulu afaceriloru straine, sub Numerulu 5129.

Vediendu votulu adunārei deputatiloru, din siedinti'a sea dela 29 Iul. 1875, si pre acelu alu senatului, din 2 Iuliu acel'a-si anu;

In virtutea art. 93 din constitutiune,

Amu sanctionatu si sanctionāmu, Amu promulgatu si promulgāmu ce urmēza:

L E G E.

Art. unicu. Conventiunea de comerciū incheiata la Vien'a la 22 Iuniu st. n. anulu curentu, intre Romani'a si Austro-Ungari'a, impreuna cu anecsele ce o insotiescu, sunt aprobate.

Acést'a lege, impreuna cu conventiunea anecsata la ea, s'a votatu de adunarea deputatiloru in siedinti'a din 29 Iuniu 1875, si s'a adoptatu cu maioritatea de 68 voturi, contr'a 22.

Presiedinte, Dimitrie Ghic'a.
(L. S. A D.) Secretariu, N. Moscu.

Acést'a lege, impreuna cu conventiunea anecsata la ea, s'a votatu de senatu, in siedinti'a din 2 Iuliu, anulu 1875, si s'a adoptatu cu maioritate de 29 voturi, contr'a 8, fiindu si 4 abtineri.

Vice-presiedinte, T. Veis'a.
(L. S. S.) Secretariu, St. Bellu.

Referatulu dlui ministru de esterne cătra consiliulu de ministri:
Domnilor ministri! Domnulu agentu diplomaticu alu imperiulu Austro-Ungaru, prin not'a sea din 12/24 Maiu anulu curentu, m'a informatu, ca corpurile legiuitōre ale monarchiei

imperială și regăsea au aprobatu convențiunea de comerț încheiată de plenipotențiarul Austro-Ungariei și a României, în 22 Iunie 1875, și ca această convențiune a fost ratificată după plenipotențiarul ce Majestatea Sa imperială și regăsea a acordat Escelentiei Sale comitelui Andrassy, ministrului său al afacerilor străine. Prin urmare, baronul de Calice mi comunica ca a primit instrumentul respectiv cu instrucțiunile convenite spre a proceda la schimbarea ratificatiunilor în timpul celui mai scurt.

Domnului agent diplomatic al Austro-Ungariei motivă cererea sa ca împregiurarea ce convențiunea în chestiune trebuind să se pună în lucrare o lună după schimbarea ratificatiunilor, este neapărată ca acest act internațional să fie aplicat înainte de 1 Iulie st. v., data la care, după comunicatiunea ce am făcut tuturor reprezentanților staturilor străine, prin nota mea din 4/16 Maiu, Nr. 4554, urmăzând să se aplică noul nostru tarif vamal. Totodată d. baron de Calice mi-a dat copia de pre patentă imperială cu dat'ă din 7 Maiu st. n. prin care Majestatea Sa imperială și regăsea a imputernicit pe ministrul său de externe, comitele Andrassy, de a ratifica, în numele său dis'ă convențiunea.

Cercetându, dloru miniștri, lucrările cari se afla în cancelariile ministeriului nostru de externe, privitoare la această convențiune, am constatat, ca guvernul se afla în fati'a unui act internațional definitiv. În adevăr această convențiune este încheiată de plenipotențiarul Majestății Sale Imperatoarei Austriei și Rege al Ungariei și alu Altetiei Sale Domnului Românilor sub singur'ă rezervă a aprobării corpurilor legiuitoare. Această aprobare s'a și dat de puterile legiuitoare din Vien'a Pest'a și București.

Prin urmare, precum am mai spus, aparține cabinetului din 27 Aprilie numai de a supune acest act internațional Domnului spre ratificare și din partea României și de a opera preschimbarea exemplarelor ratificate.

Sunt însă datoriu a ve aduce la cunoștință o particularitate, care s'a petrecut totu în timpul predecesorilor nostri la putere.

În lun'a Ianuarie trecut, diuările străine au menționat ca în parlamentul din Vien'a, și anume în sinul comitetului economic, însărcinatu de a examina convențiunea de comerț mai sus numită, un număr de deputați aru fi emis străni'a pretensiune, ca, prin încheierea convențiunii cu Români'a, întielegea ca Austri'a totu 'și pastră drepturile (?) ce aru avea în privința României, în puterea tractatelor de comerț încheiate între monarhi'a Austro Ungara și între Turci'a (?) și ca comitele de Chlumecky, ministru de comerț cislaitanianu, aru fi aderat la acea strania teorie.

Dlu ministru din afara alu României, prin depes'ă sea cu dat'ă din 29 Ianuarie, de îndată a și invitat pre agentul nostru din Vien'a, onorabilul dnu G. Costaforu, plenipotențiarul român, care a negociat și subscris această convențiune în numele Înaltetiei Sale domnului României, de a cere explicațiune guvernului austriac în privința declarațiunii comitelui Chlumecky și de a face rezervele sale.

Agentul nostru prin depes'ă sea din 13/25 Februarie, a răspuns ministerului ca, potrivit ordinelor primite, a declarat Escelentiei Sale comitelui Andrassy, carele a negociat și a subscris dis'ă convențiune în numele Majestății Sale imperatorului rege, ca deca declarațiunea ministeriului de comerț este esactă și se sustine de guvernul austro-magiaru,

convențiunea nu se va ratifica de către guvernul român.

Prin nota sea din 12/24 Febr. dlu Costaforu comunica ministeriului nostru de externe, ca demersurile se au fost încoronate cu deplin succes, căci Escelentia Sa ministrul de externe al Austro-Ungariei i-a declarat în mod categoric, ca convențiunea va fi ratificată fără cea mai mică modificare, și ca Români'a nu este și nu p'ote fi legată decât prin ceea ce a subscris.

Spre mai bun'a d-v'ăstră lamurire, amu onorea a ve pune sub ochi însăși această nota a agentului nostru, cu dat'ă din 12/24 Februarie Nr. 126.

În fati'a unei asemenea declarațiuni categorice;

În fati'a dreptului stravechi alu României — dreptu de care țier'a noastră a făcut întrebuintare chiar în timpurile cele mai critice — acel'a de a-si regulă singura afacerile se comerciale și vamale;

În fati'a autonomiei României, a libertății se de comerț și a dreptului ei de a legiferă în materii de comerț, ce 'i sunt garantate prin vechile noastre tratate cu înalt'ă P'orta câtu și prin tratatul din Paris;

În fati'a dreptului nostru, întrebuintat în toate dillele de a regulă afacerile și interesele noastre internaționale prin convențiuni încheiate cu statele străine;

În fati'a recunoșterii din partea imperiilor Austro-Ungariei, Germaniei și Rusiei, alu dreptului României în specialu de a încheia convențiuni comerciale;

Subscrisul afirmu încă odată, susu și tare, ca în afacerile ei materiale, în regularea relațiilor se materiale și vamale cu puterile străine, Români'a nu recunoște de lucrătoare și îndatoritoare pentru sine decât legile tarifele vamale, votate de corpurile se legiuitoare și sancționate de dlu țierei, ca ori-ce modificare la acestea, nu se p'ote face și impune comerțului nostru, decât prin convențiunile și asiediamintele încheiate de noi însăși, și ca prin urmare tratatele străine, încheiate de state străine, nu au și nu potu avé nici caracteru îndatoritoriu, nici putere în cuprinsul țierei noastre.

Ca asiă fiindu, între statul austro-ungaru și statul român, nici un altu tratat, nici un altu asiediament, din diu'a ratificării, nu p'ote avé caracteru îndatoritoriu și lucrare decât convențiunea încheiată între plenipotențiarul ambelor staturi, cu dat'ă din 10/22 Iunie 1875, convențiune pre care Români'a o va executa în modu leal și sincer în totu timpul duratei se.

Asiă fiindu, ve rogu, dloru miniștri, să me autorisati că, dobândind sancțiunea domnăscă, să potu procede la saversirea actelor trebuitoare pentru schimbarea ratificatiunii acestei convențiuni și promulgarea ei în Români'a.

Prin referatu deosebitu, me pastrezu de a ve supune unu siru de măsuri a căror'a aplicare se reclama prin acest act internațional. Ministru afacerilor străine, Cogalnicenu.

Jurnalul consiliului de miniștri:

Astadi, Joi 20 Maiu 1876, consiliul luându în privire referatul d-lui ministru de externe, nr. 5184;

Considerându ca convențiunea încheiată la 10/22 Iunie 1875 între imperiul Austro-magiaru și între Români'a a devenit unu faptu indeplinitu, fiindu ca ea a fost încheiată între plenipotențiarul ambelor domnitori, numai sub rezervă aprobării corpurilor legiuitoare, ca această aprobare s'a dat de parlamentele din Vien'a, Pest'a și București;

Ca ratificarea din partea imperiului Austro-Ungariei este dejă făcută

la 7 Maiu, adeca înainte constituirei ministeriului actualu;

Considerându ca Români'a nu p'ote sa fa obligata de câtu la ceea ce a subscris;

Considerându ca declarațiunile făcute atât în sinul comitetului economic, câtu și în parlamentele din Vien'a și Pest'a, în de afara de cele stipulate în convențiune, nu sunt și nu potu fi obligatorii pentru Români'a, precum nici cele declarate de ministrii României în parlamentul din București, nu potu fi obligatorii pentru Austro-Ungari'a;

Ca în contr'a celorlalte dise de ministrii Austro-Ungariei, în parlamentele din Vien'a și Pest'a, guvernul român, prin agentul său la Vien'a, a protestat și a declarat ca nu le p'ote primi că îndatoritoare pentru Români'a;

Ca ministerul afacerilor de afara alu imperiului Austro-Ungaru, Escelentia Sa contele Andrassy a recunoscutu acestu adevăr, ca Români'a nu p'ote sa fie obligata de câtu la ceea ce a subscris, precum acest'a resulta din depes'ă agentului român, cu dat'ă din 12/24 Februarie 1876, consiliul, proclamându și elu din partea acestu principiu de dreptu internaționalu, decide:

D. ministru de externe, cerendu și obținendu aprobarea Mariei Sele Domnitoriului, va procede la schimbarea ratificatiunii instrumentelor convențiunii mai sus citate. Totu odată d. ministru de externe, prin agentul său din Vien'a, va reînvi protestul guvernului român, în contr'a declarațiunilor ministeriului Austro-magiaru, mai sus citate, cari, în dreptu și în faptu, nu au și nu potu avé unu caracteru îndatoritoriu pentru Români'a.

D. Ministru de finanțe, potrivit declarațiunii se ca va luă măsuri energice pentru a se aplică neapăratu noulu tarif vamal la 1 Iulie 1876, consiliul ia act de această declarațiune și otăresce neapărat'a aplicare a acestui tarif la susu aretat'a di.

Acestu proces verbalu se va aduce la îndeplinire de către d. ministru de externe, după ce mai întâi va dobândi aprobarea Mariei Sele.

(Semnati): M. Costaki, Cogalnicenu, I. Bratianu, Slanicenu, G. Vernescu, G. Chitiu, M. Ferechide.

„Monit. of.“

Varietăți.

* Comunicatiunea intreruptă. Marti a sosit trenul cu 5 ore, Mercuri cu 2 ore mai târziu.

* Rapire si omor. Post'a dintre Triestu și Pol'a fu atacata în apropierea de Dignano. Conducătorul fu omoritu, postilionul a scapat. Pagub'a poștei suie la 30,000 fl.

* Din București se scrie la „Bud. cor.“ ca ministrul de externe Cogalnicenu negociază pentru încheierea de tratate comerciale cu Franci'a, Germani'a și Angli'a. Până acum negocierile cu reprezentantul diplomatic al Angliei avura cel mai bunu succes; Franci'a n'a intreruptu negocierile, după cum susțineau unele diurnale.

* Tempestate si versări de apă. Dece aru es'ă f'ă noastră în toate dillele p'ote amu fi în stare să înregistrăm conscientiosu toate tempestatile de seară și de noapte de dimineți și de preste di. Asiă inse ca ese numai de dou ori pe septamăna trebuie că sa ne marginim a dá numai în resumatu ca ploile de vre-o dou septamăni înc'ce sunt mai multu decât în abundanță. Ap'a pustiesce gradini, holde și fenatie. Luni avurăm în tre dou și trei ore după am'ă o tempestate cu fulgere și tunete neintrerupte. Marti între trei și patru ore asemenea, care pe

la 4 1/2 ore s'a repetitu cu trei detonatiuni mari un'a după alt'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 9/21 Iunie 1876.

Metalele 5%	66 75
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	70 20
Imprumutul de stat din 1860	110 80
Actiuni de banca	848 —
Actiuni de credit	149 30
London	120 90
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	75 —
„ „ „ Temisioreno	73 50
„ „ „ Ardefenesci	73 25
„ „ „ Croato-slavone	84 75
Argintu	102 50
Galbinu	5 79
Napoleonu d'auru (poli)	9 62
Valut'a nouă imperială germană	59 35

Nr. pr. 111. — 1876.

Edictu.

Adamu Marianu neorusticu gr. or. din Bei'a, cu necredința, parasindu-si pre muierea sea Mari'a lui Moise Tarb'a din Archit'a o au lasatu cu o copila mica a lor, și au prebegitu de 4 ani trecuti de nu se mai scie nimic'a de densulu.

Prin acest'a se cit'za (pe bas'a Drept. can. §. 113 p. 12. pag. 78) că în terminu de unu anu și o di dela datulu de fatia sa se prezenteze la subscrisul Foru alu scaunului protop. tractualu; căci la din contra, se va luă la pertractare caus'a jeluitoare, și se va decide în sensulu S. pravile a bisericeii ortodoxe si în absentia lui.

Sighisiór'a 24 Aprilie 1876 st. v. Scaunulu protopresbiteralu alu tractului Sighisiórei gr. or.

Zacharie Boiu, protopopu.

1—3

ad Nr. 109.

Citatiune edictale.

Prin care Ann'a Gregoriu Călinu, care au parasitu în „modu clandestinu“ pre legitimulu ei barbatu Vasiliu Comanicu, ambii din Felmeru, în scaunulu Cohalmului, și de religiunea gr. resaritenă, se cit'za, a aparé în decursulu unui anu de dile, înainte subscrisulu foru matrimoniale, căci la din contra, procesulu divortialu asupr'a-i urditu, în sensulu legiloru vigenti bisericesci, se va decide si în absentia densei.

Cohalmu, 18 Aprilie 1877. Forulu matrimoniale gr. res. alu Cohalmului.

Nicolu D. Mircea, adm. prot.

3—3

Nr. pr. 109. 1876.

Edictu.

Ioanu Gog'a Simonu, nascutu din Mucundorfu și casatoritu în Tieline cu Flórea lui Nicolae Cupt'a ambi gr. or. cu necredința parasindu-si pre legiuit'a sea muiere de 5 ani trecuti au prebegitu de nu se scie nimic'a de densulu. Prin acest'a se cit'za că în terminu de unu anu și o di dela datulu de fatia, sa se prezenteze la subscrisul foru protopresbiteralu căci la din contra, procesulu divortiale incaminatu de stingerita sotia sea, se va decide pre bas'a santei pravile a bisericeii noastre ortodoxe si în absentia lui.

Sighisiór'a 20 Aprilie 1876 v. Scaunulu protopresb. alu tractului Sighisiórei gr. or.

Zacharia Boiu, protop.

(3—3)

Anunciu.

Unu copilu de 13—14 ani, care a absolvatu scól'a normale și sa scie încâtu va si limb'a germană, se primesce că invetiacele în pravi'a subscrisulu. Invetiacele va cercetă si scól'a comerciale. Domnii reflectanti binevoiesca a se adres'a la

Gregoriu Mateiu, comerciantu.

2—2